

Mika Riipi kesk ym.

Kirjallinen kysymys sopimuspalokuntalaisten tiukentuvista kuntotesteistä

Eduskunnan puhemiehelle

Sopimuspalokunnat muodostavat keskeisen osan Suomen pelastustoimen järjestelmää. Noin 90 % Suomen pinta-alasta on sopimuspalokuntien vastuulla ja hoidossa. Ne ovat erityisesti harvaan asuttujen alueiden turvallisuuden takaajia ja toimivat merkittävänä osana kansallista kriisivalmiutta. Sopimuspalokunnat vahvistavat myös yhteisöllisyyttä sekä alueiden pysymistä elinvoimaisena ja houkuttelevana.

Sopimuspalokuntien henkilöstövoimavarat ovat jo monin paikoin olleet kriittisellä tasolla. Selkeimmin tämä on näkynyt ensivastetehtävien määrän romahduksena. Myös vaikeudet saada uusia sopimuspalokuntalaisia ja väestön ikärakenteen vanheneminen ovat johtaneet tilanteeseen, jossa hälytystehtävien hoitaminen ei ole enää kaikilla alueilla taattua. Tämä vaarantaa kansalaisten turvallisuuden ja pelastustoimen luotettavuuden.

Lisää harmaita hiuksia sopimuspalokuntatoiminnan ylle on aiheuttanut tieto siitä, että sisäministeriö olisi ohjeistamassa sopimuspalokuntien kuntotestejä tiukemmaksi. Tämä vaarantaisi entisestään sopimuspalokuntien toimintaa. Myöskään hyvinvointialueiden pelastusjohtajille ei ole toistaiseksi informoitu päivitettävistä ohjeistuksista.

Haluamme muistuttaa painokkaasti, että eduskunnalle hiljattain annetussa sisäisen turvallisuuden selonteossa (VNS 6/2025 vp) tunnustetaan sopimuspalokuntien olennainen merkitys ensivastetoimijoina ja pelastuspalvelujen tuottajina. Selonteossa luvataan huolehtia sopimuspalokuntien toimintaedellytyksistä, jotta pelastuspalvelut voidaan turvata tasapuolisesti eri alueilla.

Sen sijaan, että sopimuspalokuntatoimintaan osallistumismahdollisuuksia nyt kiristettäisiin keinoitekoisesti, jopa sisäisen turvallisuuden selonteon vastaisesti, niin sisäministeriön tulisi keskittyä olennaiseen. Esimerkiksi kuinka uusia sopimuspalokuntalaisia onnistuttaisiin rekrytoimaan nykyistä enemmän, kuinka heidän toimintakykyään voitaisiin tukea nykyistä paremmin sekä kuinka koulutuksen ja sopimuspalokuntien tarvitsemia tukirakenteita voitaisiin vahvistaa, jotta osaaminen ja jaksaminen säilyisivät. Tarvitaan myös kansallinen strategia, jossa on selkeästi määriteltä sopimuspalokuntien rooli, vastuut ja resurssit riittävine rahoituksineen.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 324/2025 vp

Onko sisäministeriö ohjeistuksellaan kiristämässä sopimuspalokuntalaisten kuntovaatimuksia,

onko sisäministeriö tehnyt vaikutusarvioita sopimuspalokuntalaisten kiristyvien kuntovaatimusten seurauksista mm. mahdollisuuksiin jatkaa sopimuspalokuntatoimintaa sekä houkuttelevuuteen osallistua sopimuspalokuntatoimintaan,

millaisiin kehittämistoimenpiteisiin sisäministeriö on ryhtynyt sopimuspalokuntatoiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi koko maassa, ja

kuinka sisäministeriö varmistaa sen, että sisäministeriö ei ohjeistuksillaan tai muulla sellaisella vaaranalla sisäisen turvallisuuden selonteossa asetettuja tavoitteita sopimuspalokuntatoiminnalle?

Helsingissä 3.9.2025

Mika Riipi kesk

Hanna Räsänen kesk